

BEBALZSAMOZOTT PILLANATOK

Gaál Györgyi, a Németh László Gimnázium média tanára, a Fotó, és video szakkör vezetője. A Vásárhelyi Látóhatárban már több alkalommal találkozhattunk a tanárnó és diákjai fotóival. Ezúttal arra kértük, hogy a fotózás, videózás napjainkban betöltött szerepéről beszéljen.

Az emberek talán nem is értékelik nagyra a fotózást, hiszen mindenki rengeteg képet készít különféle eszközökkel. Ám csak kevesek értik a képek nyelvét és olvasatát, sajnos legtöbbször megelégszenek a felszínes látszattal, egy rávetett pillantással a fotók százának nyomása alatt. Ez is egy nyelv, melynek eszközeivel hasznos tisztában lenni a fogyasztónak, a terméket készítőnek, a szolgáltatóknak, az embereknek a társadalom minden szintjén.

A fényképezés ugyanakkor játék, hobbi is. A fotós arra törekszik, hogy szokatlan nézőpontból, sajátos, csak rá jellemző egyedi kompozícióban mutassa meg a világ részleteit, amire mások rácsodálkozhatnak. A fénykép, csakúgy mint a mozi, a valóság illúzióját nyújtja: kétdimenziós keretbe foglalja a valóság képét.

A mai középiskolások már távirányítóval a kézben tették meg első lépéseiket és azóta is dinamikus képekkel bombázzuk őket a pólón virító látványtól az utcai ikon-kavalkádon át az iskolai digitális tábla nyújtotta képözönig. Talán a könyvnyomtatás jelentett akkora kultúrsokkot a maga idejében, mint amit a technikai képek térhódítása jelent manapság.

Az írás a fogalmi gondolkodás médiuma, mely azért természetesen rendelkezik a képi megidézés képességével is. A linearitása viszont nem teszi lehetővé a dolgok „együtt látását”, a morfémákat, szavakat lépésről lépésre olvassuk. A jelrendszer dekódolása érthetően több munkára készíti az írást olvasót a képolvasásnál. A képi megjelenítés mindhárom változata (rajz, fotó, film) megengedi, hogy holisztikusan tekintsünk a leképezett dolgokra, a látótér képes befogni a képek minden részletét, még ha a figyelem fókuszálása nem egyenlően oszlik is meg az egyes észleleti pontok között.

A fénykép valóságosabb a rajznál, objektívebb a fotó és a film a leírásnál és a rajznál, és felmerülhet a hitelesség kérdése az összes elektronikus médiánál. A mozgókép folyamatában, változásában, időbeliségében tárja elénk a látványt, az internet, a televízió az informálás egyidejűségét kínálja a felhasználóknak. Ezért nagyon fontos a képek formanyelvi elemzésének az ismerete, a képolvasás művészetének az elsajátítása, karöltve a rajz-tanítással.

Ahhoz, hogy a diákok jobban megértsék e folyamatot, ezért rendszeresen felkérünk híres fotósokat, médiával foglalkozó szak-

„Látni kell tehát, nem csak nézni, meglátni az életben a rendet, a szépet, az igazat és a jót. Ez a többlet az, amit szakkörös diákok kapnak és ez egy életre eleget adó utra való lehet. Gaál Györgyi tanítványai olyan emberekké válnak, akik nem csak nézik, hanem látják a világot.

Megfigyelhetjük, hogy körünkben a fotó, mint a valóságot közvetlenül, de mégis ártírtan megjelenítő médium, felértékelődik, mert a valóság egyre jobban érdekli az embereket...”

Dömötör Mihály fotóművész

embereket, hogy beszéljenek saját alkotói tevékenységükről, világlátásukról. Tanulóink megismerkedhettek többek között Pachmann Péter műsorvezetővel, aki a kereskedelmi híradózást mutatta be. Eifert János fotóművész a hitvallásáról tartott előadást, Lucien Hervé kiállításán tanulhatták a diákfotósok a kép időtlenségét. Vendégünk volt Tésik Attila, aki a sajtófotózás trükkjeit mutatta be, kitérve a fényírásstudók felelősségére. Baranyai Antal természetfotós a felszerelését, és az azzal készült képeit mutatta be, míg Varga András a makrofotózás rejtelmeibe vezetett el. A MAOE (Magyar Alkotóművészek Országos Egyesülete) szimpóziumra érkező művészfotósaitól is tanulhattak a vállalkozó kedvűek. A makói Videó Műhelytől Czibolya Kálmán mutatott díjnyertes diákfilmeket. Többször jártunk a Promenádnál.hu szerkesztőségében, a városi televízióban is. A két szerkesztőség gyakran nyújt szakmai, technikai segítséget a gyerekeknek. Egerben médiatáborban, a fővárosban az RTL Klub székházában, a Sláger Rádióban, a Ringier kiadóban tettünk látogatást. Fotóztunk a város legmagasabb pontjairól, a Városháza tornyából, a Siló tetejéről, a Víztoronyból, valamint a Tüzoltóság segítségével a létrájuk tetejéről is készülhettek különleges képek. A természeti környezet és Mártély megörökítése folyamatos feladatokat és lehetőséget kínál, ugyanígy a város és a Németh László Gimnázium pezsgő szellemi élete is. A MAFOSZ (Ma-

gyar Fotóművészeti Alkotócsoporthoz Országos Szövetsége) országos pályázatainak egyéni és szakköri eredményeink évek óta dobogósak. Az Országos Diákfilmszemle, a Gyermekszem Filmfesztivál győzelmei, alkotói díjak dicsérik a vásárhelyiek alkotó kedvét.

Minden gyerekem egyformán kedves a szakkörön, az is, aki nem nyer versenyeket, ám a szeme és a szíve kinyílik a világra a fénykeresés közben. Velük szemben igazságtalan lenne, ha csak a nagy sikereket elérők nevét emelném ki tanítványaim sorából. Ferge Roliról már volt szó a Látóhatár harmadik számában, Miklós Andrist a helyi tévé kapcsán ismerhetik a Vásárhelyiek. Ők azok, akik életpályának választották a leképezést. Balogh Ádám emelt szinten érettségizett kitűnően mozgóképkultúra és médiaismeretből, de több tucat nevet említhetnék, akik megyei, városi, országos, nemzetközi eredményeket érdemeltek ki. Ez nagy öröm, de nem lehet a célunk, nem szeretném ezt sugallni. A különféle témák fotózása és elemzése közben csiszolódik a gondolkodás, a konkrét dokumentarista képektől a szimbólumokig terjed az alkotó szabadsága. A fényképésznek hatalmas van a képek nézői fölött, ő programozza a magatartásukat azzal, hogy azt és úgy láttat, ami habitusából ered. A Fotó-videó Stúdió lehetőséget, segítséget, támogatást, bátorítást, bemutatkozási lehetőséget ad a fényvel képi íróknak pályázatokon, kiállításokon és a Médiamánia weboldalon. Az internetes oldalt az NLG médiás diákjai írják, szerkesztik iskolai újságként. Ezzel gyakorlatot szereznek a nyilvánosság előtti megjelenésben a világhálón.

A társadalom átrendeződésével az új média a hagyományos foglalkozásokat felülírja. Így fordulhat elő például, hogy egy nemzetközi közgazdász végzettségű diplomata pályát változtatva ismert és elismert gasztrobloggerként sikeres és boldog ember. Ha a hobbi nem is válik megélhetési forrássá, az élet teljességéhez az mindenképpen hozzátartozik, hogy örömteli alkotásokat hozunk létre magunk és mások örömeire, megelégedettségére írásban, képen, filmen.

„Számomra játék a fotográfia. Nagyon komoly játék. És jelenti a világ megismerésének lehetőségét, találkozásokat, új feladatokat, és azt a szabadságot, hogy gondolataimat saját képi nyelvemen közölhetem.”

– mondja mintegy vallomásként Eifert János. Érdemes a játszótársává szegődni.

Gaál Györgyi